

עֲלוּ לָלֵב עֲלוּ קְבוּץ סַעַד

סוכות

לחג הסוכות ניתנו בתורה שני יסודות:

יסוד חקלאי – 'חג האסיף': "...וְחַג הָאֶסֶף בְּצֵאת הַשָּׁנָה בְּאֶסְפְּךָ אֶת מַעֲשֵׂיךָ מִן הַשָּׂדֶה" (שמות כ"ג, מ"ג).

יסוד הסטורי לאומי: "בַּסֹּכֹת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֹשֵׁבוּ בַסֹּכֹת לְמַעַן יָדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַסֹּכֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (ויקרא כ"ג מ"ב-מ"ג).

ההפטרה הנקראת ביום הראשון של סוכות מספר זכריה (י"ד) מוסיפה את הפן האוניברסאלי. לעתיד לבוא, יוטל על כל העמים לחוג את חג הסוכות: "וְהָיָה כָּל הַנּוֹתֵר מִכָּל הַגּוֹיִם הַבָּאִים עַל יְרוּשָׁלַם וְעָלוּ מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְמַלְכָּךָ ה' צְבָאוֹת וְלַחַג אֶת חַג הַסֹּכֹת" (ט"ז).

חז"ל מצאו רמז לרעיון האוניברסאלי של החג החקלאי-לאומי סוכות, כבר בתורה עצמה, במניין הפרים שהיה צריך להקריב בחג – שבעים במספר. "שבעים פרים כנגד מי? כנגד שבעים אומות העולם" (סוכה נ"ה).

ומדוע מכל המצוות המעשיות, נבחרה דווקא מצוות הישיבה בסוכה שתקויים בעתיד לבוא גם על ידי הגויים ותהפוך לאוניברסאלית?

הר' ש.ר. הירש מסביר שאחד החטאים המכריעים של ראשית האנושות היה חטא בניית עיר ומגדל, במטרה למרוד בקב"ה. הם נאחזו באבן ובחומר, פנו לבנות מגדל יציב ותלו בו את כל יהבם: "...וַתְּהִי לָהֶם הַלְּבָנָה לְאַבֵּן וְהַחֲמֵר הָיָה לָהֶם לְחָמֵר" (בראשית י"א ג').

אפשר לראות בקיום מצוות הסוכה, שהיא ארעית ומסמלת במהותה את הביטחון בה', כעין כפרה על בניין מגדל בבל המסמל את קידוש החומר והקניין מתוך "כוחי ועוצם ידי".

בעתיד לבוא, כל העמים יעלו לירושלים לחסות תחת סוכת השלום הכללי. האנושות כולה תעלה בדרגה ותתאחד תחת האמונה בא-ל אחד. על כך נקרא בהפטרת החג: "וְהָיָה ה' לְמַלְכָּךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד" (ט"ו).

(רעיון מתוך "חזון המקרא" הר' יששכר יעקובסון)

שִׁבְתִּי
שְׁלוֹם

”בסוכות תשבו שבעת ימים” – ”בצייל חמדתי וישבת”

את חג הסוכות ניתן לשייך לשתי מערכות חגים. הראשונה, שלושת הרגלים, כפי שכותבת התורה (שמות כג, יד-טז): ”שֶׁלֶשׁ רְגָלִים תִּחַג לִי בַשָּׁנָה. אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֵר ... וְחַג הַקִּצִּיר בְּכוֹרֵי מַעֲשֵׂיֶיךָ... וְחַג הָאָסֶף בְּצֵאת הַשָּׁנָה בְּאֶסְפְּךָ אֶת מַעֲשֵׂיֶיךָ מִן הַשָּׂדֶה”. מערכת חגים זו היא חקלאית ביסודה, ועל כן היא מציינת בימים מיוחדים את שנת העבודה של האדם העובד בשדהו. חג הפסח מכונה בפרשייה זו – חג האביב, תקופה בה יכולו של האדם מתחיל לתת את פירותיו. חג שבועות מכונה בשם – חג הקציר, וכן חג הסוכות – חג האסף, המסמל את סיומה של השנה החקלאית, עת אוסף האדם העמל את יגיע כפיו ומכניסו לביתו.

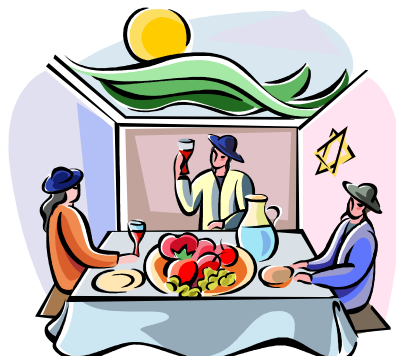
מערכת החגים השניה, היא מערכת חגי תשרי. לאחר ימי הדין של ראש השנה ויום הכיפורים, אנו מצוויים לחגוג בשמחה את חג הסוכות. אמנם התורה איננה מציינת את מערכת החגים הזו בנפרד כמו שלושת הרגלים, אבל בפרשיות המועדות, הן בספר ויקרא (פרק כג), והן בספר במדבר (פרק כט), חג הסוכות נזכר מייד לאחר ראש השנה ויום הכיפורים (החגים אמנם מופיעים שם על פי סדר השנה, לכן ברור שחג הסוכות יופיע לאחר יום הכיפורים, אבל גם אי אפשר להתעלם מהעובדה שהתורה מצווה להסמיך את חג הסוכות ליום הכיפורים). מה עניינו של חג הסוכות בהקשר של חגי תשרי? לכאורה הוא עומד באופיו בסתירה לימי היראה, הדין וההתעלות שזה עתה חווינו?

בחודש אלול התחלנו מסע של ארבעים יום עד יום הכיפורים. ימים של הכנה לקראת החתונה המיוחדת בינינו ובין הקב"ה. הכהן הגדול, כנציג עם ישראל כולו, נכנס לפני ולפנים, אל קודש הקדשים בבגדי לבן (ככלה ביום חופתה!), שם מתחדשת הברית בין ישראל לאביהם שבשמים. במקום בו שוכנים הכרובים בדמות זכר ונקבה על ארון הברית נכנס הכהן הגדול עם גחלים וקטורת, ויוצר ענן מהקטורת הניתנת על גבי הגחלים (כחופה!).

אם כך, נוכל לראות בשבעת ימי חג הסוכות את שבעת ימי המשתה, בהם מצוויים החתן והכלה לחגוג ולשמוח זה עם זה. מצוות הסוכה איננה מעשה מצווה רגעי שהאדם מצווה לקיים פעם ביום (כמו שופר, לולב ומצה). האדם מצווה להעתיק את מקום מגוריו לסוכה, כמו זוג צעיר שמקים את ביתו החדש מייד לאחר החתונה. זוהי מצווה שאם רק ירצה יוכל האדם לקיימה במשך 24 שעות ביממה. כזוג נשוי שנמצא כל היום יחד - אוכל יחד ואף ישן יחד - אנו מצוויים לחיות שבעה ימים בסוכה. לא מצאנו שום חיוב על האדם לקיים מצווה תוך כדי שינה, ואילו בסוכות האדם מצווה לישון בסוכה. יש בכך כדי להדגיש את האופי המיוחד של המצווה הזו, שפותחת בתחילתה של שנה שוב את מערכת היחסים המתחדשת של כל אחד ואחד מאיתנו עם הבורא.

”כִּתְפוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר כִּן דּוֹדֵי בֵּין הַבָּנִים בְּצֵלוֹ חַמְדָּתִי וְיִשְׁבֵּתִי וּפְרִיּוֹ מִתּוֹק לְחֵכֶי” (שיר השירים ב, ג).

הרב ארי' טו

הספד לרותי פינקלשטיין ז"ל בשם הקבוצה

רותי יקרה ואהובה,

נולדת בירושלים בחודש סיוון תרצ"ז, 1937, לאסתר-רחל ויום-טוב הכהן זלקין. ילדותך בירושלים בתקופת המאבק על המדינה שבדרך, הייתה עבורך מאתגרת מאוד כילדה וכנערה רגישה ופעלתנית.

במלחמת השחרור את חווה אבדות סביבך של שכנים וחברי ילדות. לאחריה, מאבדת את אימא בשריפה נוראה ומתייתמת ממנה ואת רק בת עשר. לימים, סיפרת שאירוע זה השפיע על כל מהלך חיידך.

את מגיעה לסעד בעקבות אחיד אברהם. כאן מכירה את חנן ומאז דרככם נמשכת יחד, מקימים משפחה לתפארת – רפאל, אסתרקה, חגי, נחמה ובתיה, אנחנו אתכם ברגע קשה זה של סגירת הבית. בית חם ואוהב עם הרבה הומור ורוח טובה. בית עם עוצמות ואמונה זכה בצדקת הדרך. הבית מגיד תריסו, סוגר שעריו וקירותיו כאילו גם הם בוכים היום, הפינקלשטיינים אינם.

רותי שלנו,

הפעילה פורצת הדרך כמורה לחינוך גופני, משחקת כאחד הילדים.

רותי המטפלת המפעילה קייטנות שלמות בקיץ בעיר הקופים ועיר הכלבים.

רותי הספרנית שמנסה להמליץ בהומור ודרמתיות לקריינים המתקשים,

אחת שלא מוותרת על אמירה ברורה, יוצאת דופן מהלב באספות החברים.

ואם צריך שכנוע מיוחד בעניין שעל הפרק, כמו קניית אופניים אישיים לילדי הקיבוץ,

רותי כותבת בעלון הצעה מקורית משלה עם קריצות אל העבר ומשכנעת שהעניין נחוץ.

כשתלת אופן עם מנוע מגיח אל העולם, רותי חורזת להבהיר לכולם:

"... אז למה שגם לי לא יהיה אופנוע,

או לפחות אופניים עם איזה מנוע?"

רותי, את גיבורה של ממש כלוחמת על מה שאת מאמינה,

כך גם בשנותיך האחרונות, עת כוחך נחלש, רוחך איתנה,

מתפללת, שרה, מתעמלת, מפליאה לפסל בחומר, מקבלת פני הבאים בברכה,

מקריאה מפרי עטך, מתעניינת ומספרת על ילדייך, נכדייך ונינייך בגאווה ושמחה.

נוחי בשלום על משכבך רותי נאהבת, אוהבת וחמה,

וינעמו לך כאן בסעד ביתך, גם רגבי האדמה.

בשם חברותיך וחבריך, קבוצת סעד.

כתבה: תרצה אורן, הקריא: אלי קראוס

קיבוץ סעד אבל על פטירתה של חברתנו

רותי פינקלשטיין ז"ל

ומשתתף בצערה של המשפחה

צ'ל הקשר שבין חג הסוכות היהודי ללוח הגרגוריאני הידוע בשמו: "הלוח הלועזי"

החל משנת 46 לפנה"ס התנהל לוח הזמנים העולמי ע"פ "הלוח היוליאני" הרשום על שמו של יוליוס קיסר. אולם, במהלך 1500 שנים חלה נסיגה ביום הפסחא שאמור היה לחול אחרי ה- 21.3 – יום שוויון האביב.

האפיפיור גרגוריוס ה-13 (שחי במאה ה-16) ראה שהפסחא בתקופתו עומד לחול ב- 11.3 והחליט לנקוט יוזמה. הוא ביצע תיקון מהפכני, והכניס את הלוח הנקרא על שמו בצו אפיפיורי שקבע ואמר לכל הקתולים: "אמנם היום יום חמישי וכשאתם הולכים לישון התאריך הרשמי הוא ה- 4 באוקטובר 1582, אבל כשתעוררו מחר בבוקר ביום שישי, התאריך יהיה ה- 15 באוקטובר". כלומר בפועל נמחקו 10 ימים מלוח השנה..

בכך הוא הציל את מועד חג הפסחא, אבל השינוי הפתאומי לא עבר בשקט. המאמינים התפרעו ודרשו שכר של הימים שנמחקו. הפגיעה הייתה בנצרות האורתודוקסית (במזרח אירופה ובאסיה) שלא קיבלה את השינוי וכל החגים ואירועי הדת מתנהלים בה עד היום ע"פ הלוח היוליאני.

ונעבור לזווית היהודית שבסיפור: הימים בהם בוצע השינוי מטעמו של גרגוריוס היו ימי חול המועד סוכות. ה- 4.10.1582, היה ביום חמישי י"ח בתשרי, שנת ה-שמ"ג. למחרת, היה אמנם התאריך הלועזי על פי הצו האפיפיורי ה- 15.10.1582, אולם על פי הלוח היהודי לא חל כל שינוי. היה זה יום שישי, י"ט בתשרי כמתוכנן מימים ימימה. שמחת חג הסוכות לא שובשה ולא נגרם שום חיסרון ימים. הלוח העברי (שמשי-ירחי) הוא חסין ויציב משינויים חיצוניים!

בברכת חג שמח ושנה טובה ובריאה!

מנחם קימלמן – קיבוץ ראש הנקרה

מתכילה בקפסולה לצטרת בכתר המלכה!

"שומע תפילה עדיך כל בשר יבואו: אמר ר' פנחס בשם ר' מאיר ור' ירמיה בשם ר' חייא בר אבא: בשעה שישראל מתפללים אין אתה מוצא שכולם מתפללים כאחד, אלא כל כנסיה וכנסיה מתפללת בפני עצמה.

הכנסת הזו תחילה, ואחר כך הכנסת האחרת. ואחר שכל הכנסיות גומרות כל התפילות המלאך הממונה על התפילות נוטל כל התפילות שנתפללו בכל הכנסיות כולן ועושה אותן עטרות ונותן בראשו של הקב"ה שנאמר עדיך כל בשר יבואו ואין עדיך אלא עטרה.. (עדיך מלשון עֲדִי) שהקב"ה, מתעטר בתפילתם של ישראל שנאמר "ועטרת תפארת בראשך". (שמות רבה, כא).

יורם קימלמן

**לביא ומיכל בייליה ולכל המשפחה
מלל טוב להולדת הבן – תלם
איחולים למחות ולנחת!**

"הלא זא צוט אפחרהו" (ישעיהו נ"ח ו')

תפילות ימים נוראים כאלה אני בוחר.

האווירה - בחוץ, על הדשא, ללא מחיצות, מפגש לבבי, מחויך מבעד למסכה, ציבור ששמח להיפגש לתפילה תוך שמירה על הכללים.

הפרגון – ללא הגבלה, בשמחה לכל מי ששם יד להצלחת המניין, ולכל מי שבחר להגיע.

הקצב – המהירות והזריזות בתפילה. אומרים רק מה שצריך, מהר אך ללא ויתור על המנגינות של סעד, רק מתפללים אין זמן לחלום בהקיץ, לדבר או לקרוא מיני ספרות.

העזרה ההדדית – ערנות ודריכות של המתפללים עד לפרטים הקטנים. איפה חסר כסא? מי עומד בשמש? ומיד דואגים לארגן, להביא, לגשת ולהציע עזרה.

ההתגייסות – של כולם ובעיקר של המארגנים.

ימים ספורים לפני ראש השנה התארגנו אנשי העמל להכין לנו בתי כנסת בחיק הטבע. הרימו הצללות, תאורה, כסאות, מצננים ומאווררים. וועדת דת והרב עמלו על חלוקת ספרי תורה. כל מניין דאג לחזנים משלו, למעבירות ומעבירי שיעורים, ולתוקע בשופר. והנה, הפלא ופלא, התגלו בקהילתנו כישרונות חבויים. קוראים בתורה מוכשרים, שליחי ציבור שעד כה לא נשמע קולם. ובעלי תוקע שקול תקיעתם בקע את השמים.

משפחות שהמניין התארח בשכנותם, דאגו לאירוח מופתי.

מעל הכל, המנגינות של סעד. במניין של בוקי/אלי קראוס בו התפללתי, לא ויתרו על אף מנגינה, ותחושת החג היתה מרוממת.

זיכרונות - התפילות החגיגיות והמרגשות הזכירו לי את תפילות יום הכיפורים של לפני ארבעים ושבע שנים. הייתי אז קצין צעיר בבסיס דותן, שהיה בסיס טירונים של "ביעור הבערות". לימים, "נערי רפול". אל הבסיס נשלח חזן מהרבנות הצבאית. הוא התפלל בסגנון עדות המזרח, ואני, ברוב געגועי הביתה, זמזמתי בראש לאורך כל התפילה את המנגינות של סעד. תפילות שחרית ומוסף הסתיימו במנוחה קצרה, ממנה התעוררנו אל המלחמה. והשאר הסטוריה.

ימי הקורונה מביאים אלינו התנסויות שונות ולא קלות. לדעתי נוכל להפיק מהן לקחים לתפילות הימים הנוראים הבאים.

"אבינו מלכנו מנע מגפה מנחלתך."

בני ברק

אַרְחֵל וְשֵׁי אֲבִירַם מֵלֵף טוֹב אֶהְיֶה הַיּוֹם
נְכַדָּה אֶנְאוּוֹה וְאִתִּי, בַּת אֶנְרִיָּה וְרוֹנָן אֲבִירַם
אִיחוּלִים אֶמְחֹת וְאֶנְחַת!

דברים שנשאה הגנת אסתר טויטו במסיבת הפרידה (המצומצמת..) שנערכה לכבודה לרגל צאתה לגמלאות

להורים האהובים ולילדים המתוקים! הנה חלפו להן השנים ושנות עבודתי הגיעו לסיומן. שנים טובות מלאות סיפוק ועשייה.

שמחה ואושר אין סופי עולים בי לראות את הילדים הרכים גדלים באהבה ובביטחון. נתתי את כל אשר יכולתי כדי לתת להם את הצרכים שכל ילד זקוק לו. חינכתי, האמנתי ואהבתי ללא סוף.

ברצוני לומר לכם תודה הורים יקרים, שתמיד עמדתם לצדי תמכתם ועודדתם פרגנתם וסמכתם עליי. תודה על הפרחים שנתתם לי להשקות, להצמיח ולהריח את ריחם הטוב. שאין טוב ממנו. חיוך של ילד מאושר.

לאחר שנים של עבודה בקיבוץ, שנים בהן הכרתי משפחות טובות ואיכותיות, אכפתיות ואחריות והרבה אהבת ישראל. למדתי מכם רבות וכעת הזמן להיפרד ולאחל שכל פירותיכם יהיו מתוקים וצילכם נאה וטראו נחת מכל יוצאי חלציקם.

באהבה והערכה.

אוהבת, וכבר מתגעגעת - אסתר.

שחר סמיט ואפרת ביליה, בשם ההורים:

אסתר יקרה ואהובה!

שנים רבות חינכת את ילדנו. בדרכך המיוחדת שלך, השכלת לגעת בנשמות הילדים, להתחבר ללבבות שלהם ולהיות עבורם דמות משמעותית ונוכחת.

הגעת לגן במסירות. תמיד עמוסת שקיות והפתעות שהבאת איתך, מבינת ומעמלך. הילדים שמחו ונהנו בגן שלך עם שעות מפגש מעניינות, זמן בסדנאות, טיולים ומשחקי חצר. יחד עם זאת בגן נכח תוכן עשיר של אמונה בבורא עולם, חמימות של תורה ומצוות והרבה קרבת אלוקים.

זכינו שילדנו יעברו תחת ידיך האמונות ויספגו מטובך! אנו מודים על שזכינו באשת חינוך אמיתית שכמוך! בכל יום בגן היית עוטפת את הילדים בחום, אהבה, מילים טובות ועין טובה. תמיד בחיוך שנסוך על פניך ותמיד בלב פתוח. גם אותנו ההורים ידעת לקבל, להכיל ולראות טוב. כל אחד שנכנס לגן קיבל ממך קריאה נרגשת ותמיד התעניינת בשלומנו ובשלום המשפחה. את אישיות מיוחדת. פיזרת סביבך שמחת חיים ואהבה רבה ומיוחדת.

ילדינו זכו במפגשים מלמדים ובפעילויות חווייתיות ומושקעות. כל דבר נעשה עם מחשבה רבה מאחור. הילדים אוהבים אותך והתרגשו לראותך לוקחת חלק פעיל באירועים מיוחדים כמו לדוגמה, שהגעת מחופשת לגן בפורים או לבושה בפיגימה ועם בובה למסיבת פיגימות.

השנים היפות של הגן יזכרו אצל ילדנו בנעימים ויצופו להם זכרונות טובים ושמחים ולך יש חלק משמעותי מאוד ביצירת הזכרונות הטובים והמשמחים וביציקת תוכן טוב לשנים אלו.

אנו ההורים אסירי תודה על ההשקעה הרבה לאורך כל השנים ועל הטוב שפיזרת סביבך. אנו מאחלים לך שנים בריאות ושמחות בהמשך.

תהני מזמן משפחה, בע"ה שיהיו לכם בשורות טובות ושמחות! אנו בטוחים שתמשיכי לפזר את האור והטוב העצום שיש בך על סובביך בכל שלב ובכל מקום!

באהבה רבה! הורי וילדי גן רימון, קיבוץ סעד, לדורותינו.

דבריה של צפרי שלומי במסיבת הפרידה מאסתר

אסתר היקרה.

ההיכרות שלך עם סעד החלה לפני כ- 25 שנה, כאשר היית הגננת המשלימה שלי מטעם משרד החינוך בגן ירוק הישן והנוסטלגי, שנה לאחר מכן החלפת אותי בחופשת הלידה של עמיחי, בהמשך נכנסת להיות גננת במשרה מלאה, והקשרים בינינו המשיכו כאשר הייתי רכזת הגיל הרך עד לפני 8 שנים.

אין אומרים שבחו של אדם בפניו, ולכן רק קצת משבחד: הדבר המאפיין אותך ביותר הוא הלב הרחב, לב פתוח לקבל כל ילד עם חיבוק חם ועוטף כל בוקר, למצוא בכל ילד את הטוב שבו ואת נקודות החוזק המאפיינות אותו, לשאוף לגלות את הייחודיות של כל אחד ולהאמין ביכולותיהם של הילדים להתקדם במעלה הדרך הטובה.

ניחנת בעין טובה על העולם ובעיקר על הילדים שבתוכו. העין הטובה שלך רואה את פנימיות הילד, רואה לנפשו ולליבו, מזהה את רגשותיו ואת צרכיו ומנסה לתת להם מענה מותאם. ומעל הכל ניחנת בלב טוב, לב זהב!

רבי אליעזר בן ערך אומר על המשנה בפרקי אבות פרק ב' – שלב טוב "היא מידה כוללת לכל המידות כולם", ורבי עובדיה מברטנורא אומר על המושג - 'לב טוב' ש – "לפי שהלב הטוב הוא המניע לכל שאר הכוחות והוא המקור שממנו נובעים כל הפעולות... מכל מקום הכח המעורר לכל התנועות הוא בלב...". ויבעל תפארת ישראל מסביר שהכוונה בלב טוב - "שלב טוב תמיד שמח ומזומן להיטיב לכל".

ואכן אסתר יקרה – מעבר לכך שלבך הטוב והרחב בא לידי ביטוי יום יום מול הילדים בגן, את משתדלת מאוד להיטיב גם עם מבוגרים, חברים וקולגות לעבודה. את מציעה עזרה, מרעיפה מילות עידוד ותמיכה, מברכת ומתפללת למען הזולת ומפגינה אמונה חזקה באדם ובקב'ה.

נדמה כי אלייך התכוון הרש"ר הירש בפירושו הידוע על פרשת תולדות, פרק כה', פס' כז', על המלים – "ויגדלו הנערים...". הוא אומר שם – "יש לכוון את החינוך בהתאם לדרכו המיוחדת לו בעתיד, ההולמת את התכונות והנטייות הרדומות בעמקי נפשו, וכך לחנך אותו לקראת המטרה הטהורה האנושית והיהודית כאחת", ואין כמוך שעושה זאת בפועל עם הילדים, כשאת חודרת לליבם ולנשמתם, מזהה את הנקודה הפנימית המדויקת, מסייעת להם להאמין בעצמם, ומקיימת בפועל את האמרה – "חנוך לנער ע"פ דרכו".

חלפו 25 שנים של עבודה בסעד עם ילדינו היקרים, אשר השקעת בהם כל כך, העשרת אותם בידע רב ובערכים משמעותיים, והענקת להם עולם מלא של חוויות והזדמנויות לגדול ולפרוח. עם היציאה לפנסיה – נאחל לך שתזכי מעתה לזמן איכות עם משפחתך ונכדייך היקרים. שתיהני מהזמן שברשותך ותנצלי אותו ללימודים, לטיולים, לקריאה, ולשיעורי תורה ואמונה שאת מחוברת אליהם בכל נימי נפשך.

הרשות רבות

ערב סיכום שנה יתקיים ביום רביעי, י"ט בתשרי, ה' 7/10, בשעה 20:30.

האירוע יתקיים כמובן **במתכונת מקוונת - שידור חי ביוטיוב**, קישור ישלח סמוך לאירוע.

מי שזקוק לעזרה טכנית - אנא פנו אלינו בהקדם ונשמח לעזור!

הזמנה חגיגית תשלח בקהילנט ובקבוצות הוואטסאפ.

רתם 052-3714427 ומיכל 055-6645569

התקדמות הפיתוח בשכונת 'ארץ הצי'.

כתגובה לדבריו של אחיה בעלון הקודם, רציתי להתייחס לכמה נקודות:

ראשית – כמה נתונים: השכונה משתרעת מקוביות הצעירים ובית סל"ע ועד בית הספר וכביש הכניסה, ומתוכננים בה 24 מגרשים. תכנון השכונה החל כבר לפני יותר מ- 5 שנים. על מנת לקבל מענקים והשתתפות ממוסדות המדינה, התכנון הותנה בחלוקה יעילה למגרשים, בעלי שטח בגודל סביר.

פרטנר לתכנון: בזמן גיבוש תכנית זו, לא היו עדיין משפחות המחויבות לתהליך. כדי לנהל דיאלוג, עם קבוצת המשפחות המעוניינות לבנות את ביתן בשכונה, צריך להציג את השלד התכנוני הראשוני, וכמו כן להציג נתונים בסיסיים של עלויות הפיתוח. ניתן לעשות זאת רק לאחר תכנון מלא של המערכות, ולא לפני כן. אני מקווה שבזמן הקרוב, כשתגבש הקבוצה, ניתן יהיה לשתף אותה בתכנון. יכול להיות שהמילה האחרונה טרם נאמרה. אולי ניתן לצמצם את המגרשים ולהגדיל בתמורה את השטחים הציבוריים, אבל לכך נדרשת הסכמת חברי הקבוצה.

אילוצים תכנוניים: הפרש הגובה הניכר בין שני קצותיו של תא השטח, מצריך תכנון מדורג של המגרשים. דרוג שכזה ניתן לקבל ע"י מסלעות (כפי שמתוכנן) או ע"י קירות בטון. גם באזור המגורים הוותיק אפשר למצוא דוגמאות לדרוג שכזה (בין הבתים של משי' בן עמי ורפפורט או משי' פרוכטר וקארו), וגם שם הנוי הציבורי אינו עונה להגדרה של 'מרחבים ירוקים'. ניתן אמנם לגשר על הפרשי הגובה בעזרת מורדות מתונים של מדשאות, אך לשם כך צריך לרווח את המרחק בין הבתים ולצמצם את מסי המגרשים בצורה משמעותית.

"כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות": יש האוהבים את המראה הפתוח של הנוי הציבורי, אך יש המעדיפים למקסם את שטח ביתם, תוך צמצום המרחב הציבורי סביבו.

"המייסדים ראו חשיבות עצומה במרחבים הירוקים": אין כמעט חולק על ההנאה, מהמראה מרחיב הדעת של הנוי הציבורי הפתוח והמטופח. לדור המייסדים היה ברור, כי העיקר הוא הציבור ואילו לפרט מקום שולי. בתכנון הקיבוצי בלט הדבר בבתי הקטנים ובגינה הפרטית המצומצמת, אל מול מבני הציבור והנוי הציבורי רחבי הידיים. עם השנים – השתנתה המגמה. כיום, למשפחה ניתן מקום מרכזי והציבוריות הצטמצמה בהתאם. רואים זאת בתכנון הקיבוצי – הבתים הגדולים נוגסים בנוי הציבורי בכל פה.

ועוד מילה קטנה אחת (וגסה) – כסף: חשוב לזכור, שלחלטות שאנחנו מקבלים יש מחיר כספי לא מבוטל, ואסור לנו להתעלם ממנו. צמצום מספר המגרשים בשכונה יאפשר נוי ציבורי גדול ומשמעותי יותר, אבל יעלה בצורה משמעותית את עלות המגרש לכל משפחה. בנוסף, עצם אחזקתו של הנוי הציבורי רחב הידיים תעמיס על הקופה הציבורית הוצאה ניכרת לאורך זמן. ברור שהכסף איננו חזות הכל, אבל צריך לבחון את הדברים גם מבחינה זו.

איך אנחנו רוצים לאזן בין הציבורי והפרטי? זוהי שאלה למחשבה, ולא רק בתחום התכנון הקיבוצי.

אליס' אק - 1. תכנון

לנורית ואלי קראוס ולכל המשפחה
מלא טוב להולדת הנכדה, בת לנסע והרן הנ"ל
איחולים מאחוזות ולנחת!

נ' מכיר? נ' זוכר? נ' יודע?

העמוד המצורף בהמשך (1), הוא תחילתו של סיפור בספר ללימוד אנגלית שהודפס בתחילת שנות השמונים.

שמו של הספר: THE S.I.R ENGLISH BOOK (the **S**tories for **I**sraeli **R**eaders)

הספר נמצא בספריית האנגלית שבבית הספר והגיעה לידיה של רונית ברט (המורה לאנגלית). רונית שעלעה בו להנאתה, גילתה לפתע שהוא מתחיל בסיפור מרתק על **ראש השנה בקיבוץ סעד** בתחילת שנות החמישים.

הסיפור הדמיוני (והנאיבי) מיועד לבני הנעורים ומכיל כמובן את כל המרכיבים היהודים-ישראלים. הוא מתחיל בדיוני דת ואמונה בין חבר הקיבוץ לחיילים חילונים שהגיעו לתגבור שמירה לרגל החג, ממשיך במסתננים הזוממים לפגוע בחברי הקיבוץ במהלך תפילת החג, ומסתיים בנס גלוי! (לא נגלה ולא נקלקל, אבל רק נרמוז שהשופר עשה את שלו והבריח את המסתננים...).

פנייה לקוראי "עלים" בארץ ובתפוצות:

מי יידע לספר על מחבר הסיפור – מארק זלצברג, שקיבוצנו היווה לו מקור להשראה? מי למד או לימד סיפורים מהספר הנחמד שהתגלגל לידיה של רונית? מי יוכל להעשיר אותנו בפרטים ובחוויות מלימוד בספר זה? תשובות למייל עלים: alim@saad.org.il

רונית ברט ויורט קימלמן

1.

JUST ANOTHER DAY

A ROSH HASHANA STORY by Marc Salzberg

"For you it's Rosh Hashana morning. For me it's just a free day," said Shlomo, the one we called *Tel Avivi*.

"You are right, Shlomo. But we usually spend* free days at the sea, not in the army*," added* David, known as *Blacky*.

5 It was 1953 at Kibbutz Sa'ad in the Negev, only a few kilometres from Gaza*. The Israeli army sent Shlomo's unit* there to help this religious* kibbutz against *fedayeen*. (These were terrorists* who entered* Israel to destroy* and kill.) Around

SPEND
ARMY
ADDED
GAZA
UNIT

מבלים
צבא
הוסיף
עזה
יחידה

RELIGIOUS
TERRORISTS
ENTERED.....CAME INTO
DESTROY

דתי
מחבלים
להרוס

חג הסוכות, ט"ו-כ"א בתשרי, שבת-שישי:

מצוות הסוכה:

- א. "בַּסֻּכּוֹת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל הָאֶזְרַח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכּוֹת. לְמַעַן יִדְעוּ דַרְתֵּיכֶם כִּי בַּסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם" (ויקרא כג, מב-מג). נצטוונו לשבת בסוכה שבעה ימים (טו-כא בתשרי) זכר לענני הכבוד בהם הושיב הקב"ה את בני ישראל במהלך שנות הנדודים במדבר (סי' תרכה, א).
- ב. כיצד מקיימים את מצות הישיבה בסוכה? אוכלים, שותים, ישנים ודרים בסוכה כל שבעת הימים, בין ביום ובין בלילה כדרך שאדם דר בביתו בשאר ימות השנה. וכל שבעת הימים עושה אדם את ביתו עראי ואת סוכתו קבע. כיצד? הכלים הנאים והמצעים הנאים - בסוכה, וכלי שתיה - בסוכה, אבל סירים וכלי בישול - מחוץ לסוכה (סי' תרלט, א).
- ג. אכילת כזית פת בליל ט"ו בתשרי בסוכה היא חיוב מן התורה. בשאר ימי החג אין חיוב לאכול בסוכה אלא אם כן אוכל אכילת קבע (סי' תרלט, ג).
- ד. בכל פעם שנכנסים לסוכה כדי לאכול יש לברך - 'אשר קדשנו במצוותיו וציוונו לישב בסוכה'. מי שלא יצא מהסוכה בין אכילה לאכילה לא יברך על אכילתו השניה (סי' תרלט, ח). גם מי שנכנס לסוכה כדי לישון בה - יברך (ראו גם סעיף ו).
- ה. אכילת ארעי של פירות ומים פטורה מן הסוכה, ואם אוכלים בסוכה אין לברך על אכילה זו 'לישב בסוכה'.
- ו. כשאוכלים ארוחה מלאה בסוכה יש לברך 'לישב בסוכה' גם אם לא אוכלים לחם (סי' תרלט ובמ"ב ס"ק מח). הספרדים נהגו לברך 'לישב בסוכה' רק על אכילת כזית פת או קביעת סעודה על 'מזונות'.
- ז. יש שנהגו שלא לישון בסוכה מכיוון שמצוות סוכה היא לדור בה כאילו זה ביתו, ובמקומות רבים בני הזוג אינם יכולים לישון יחד בסוכה (סי' תרלט, ב).
- ח. נשים פטורות ממצוות סוכה מכיוון שזו מצוות עשה שהזמן גרמא, ואם רוצות יכולות לקיימה ואף לברך על ישיבתה (סי' תרמ, א). יש נשים ספרדיות שנהגו שלא לברך על מצווה שהן פטורות ממנה.
- ט. ילדים מגיל חמש-שש חייבים במצוות סוכה מדרבנן כמו גדולים כדי לחנכם במצוות (סי' תרמ, ב).
- י. חולה, אפילו שאין בו סכנה, ואפילו רק חש בראשו, והשהייה בסוכה קשה עליו - פטור מן הסוכה (סי' תרמ, ג).

נטילת לולב:

- א. נטילת ארבעת המינים ביו"ט ראשון של חג הסוכות היא מצוה מן התורה כמו שנאמר - 'וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר פֶּתִי תְּמָרִים וְעֶגְנֵף עֵץ-עֵבֶת וְעַרְבֵי-נַחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים' (ויקרא כג, מ). השנה, שהיום הראשון חל בשבת, אסרו חכמים ליטול ארבעת המינים מחשש לחילול שבת (סי' תרנח, ב) בשאר ימי החג נטילת ארבע מינים היא חיוב מדרבנן.
- ב. בשבת אין לטלטל את הלולב, ההדסים והערבות. האתרוג אינו מוקצה מכיוון שאפשר להריח אותו (שם, ובמ"ב ס"ק ג).
- ג. המצוה מתקיימת בנטילה יחד של ארבעת המינים - לולב אחד, אתרוג אחד, שלושה ענפי הדס ושני עלי ערבה. מצוה לאגוד את המינים יחד משום 'זה א-לי ואנוהו' (סי' תרנא, א).
- ד. ראוי להקפיד שההדסים יהיו גבוהים יותר מהערבות (סי' תרנא, א' ברמ"א).
- ה. נהגו לעטר את הלולב בשלוש טבעות כנגד שלושת האבות (סי' תרנא א ובמ"ב ס"ק יד).
- ו. זמן נטילת לולב - כל היום כשר לנטילת לולב, מהזריחה עד השקיעה (סי' תרנב, א). מכיוון שהזריחה בימי חג הסוכות השנה היא בשעה 6:40 (בערך), יתחיל המנין הראשון בשעה **6:15** כדי לקיים מצוות לולב כהלכתה.

- ז. אלו הממהרים לעבודתם או יוצאים לדרך יכולים לכתחילה להתפלל וליטול לולב גם לפני הזריחה (סי' תרנב, א). בכל מקרה אין ליטול לולב לפני 'עלות השחר' (28: 5 בערך).
- ח. לפני נטילת ארבעת המינים יש לברך – 'אקב"ו על נטילת לולב'. ביום ראשון (א' חוה"מ) יש לברך גם ברכת 'שהחיינו' לפני הנטילה (סי' תרנא, ה).
- ט. על כל המצוות כולן יש לברך לפני עשייתן. לכן אין להחזיק את ארבעת המינים כדרך גדילתם לפני הברכה שהרי בכך מקיימים את מצוות הנטילה לפני הברכה. כיצד נוטלים? יש להחזיק את שלושת המינים האגודים ביד ימין ואת האתרוג בשמאל (איטר יחזיק את שלושת המינים ביד שמאל ואת האתרוג בימין. ולמנהג הספרדים – נוטל איטר ארבעת המינים כמו כל אדם) כשהפיטם כלפי מטה. רק לאחר הברכה יש להפוך את האתרוג כשהפיטם כלפי מעלה ולנענע לארבע רוחות השמים, מעלה ומטה (סי' תרנא, ה).
- י. בטעם הניענועים נאמרו שני נימוקים – 'אמר רבי יוחנן: מוליד ומביא - למי שהארבע רוחות שלו, מעלה ומוריד - למי שהשמים והארץ שלו (=המלכת ה' על כל רוחות השמים, כהמשך לימי הדין). במערבא מתנו הכי, אמר רבי חמא בר עוקבא אמר רבי יוסי ברבי חנינא: מוליד ומביא - כדי לעצור רוחות רעות, מעלה ומוריד - כדי לעצור טללים רעים (=תפילה לחורף מבורך) (בבלי סוכה לז ע"ב).
- יא. סדר הנענועים – מתחילים לנענע קדימה ופונים ימינה (קדימה, ימינה, אחורה, שמאלה, למעלה, למטה). יש הנוהגים לנענע עפ"י חכמת הסוד – דרום, צפון, מזרח, למעלה, למטה, מערב). מנענעים שלוש פעמים לכל רוח (הולכה והבאה) ומכסכים את עלי הלולב בכל פעם (סי' תרנא, ט).
- יב. את ארבעת המינים יש לאחוז במשך זמן אמירת ההלל וגם לנענע בעת אמירתו. מנהג אשכנז לנענע שמונה פעמים בהלל: בכל פעם שאומרים 'הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו' (ארבע פעמים כשעונים לאמירת החזן – 'הודו לה', 'יאמר נא ישראל', 'יאמרו נא בית אהרון', 'יאמרו נא יראי ה''), פעמיים נוספות באמירת 'אנא ה' הושיעה נא', ופעמיים נוספות בסיום ההלל – 'הודו לה' כי טוב...! אמנם, שליח הציבור מנענע שש פעמים בלבד (באמירת 'יאמרו נא בית אהרון', 'יאמרו נא יראי ה'' – לא ינענע. אבל באמירת 'יאמר נא ישראל' - ינענע). שליח הציבור ימתין לציבור בעת הניענועים, למרות שהוא אינו מנענע (סי' תרנא, ח ובמ"ב) מנהג הספרדים לנענע בהלל ארבע פעמים בלבד ('הודו לה' כי טוב' – הראשון, פעמיים ב'אנא ה' הושיעה נא', פעם נוספת ב'הודו לה' כי טוב' שבסוף ההלל).
- יג. בפסוק 'הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו' נהגו לנענע בכל מילה לרוח אחרת. בשם ה' אין לנענע לאף רוח, שהרי כל העולם מקומו (מ"ב ס"ק לז, ובשעה"צ ס"ק מח). בפסוק 'אנא ה' הושיעה נא' נהגו לנענע בכל מילה לשני כיוונים. בשם ה' אין לנענע.
- יד. העת אמירת ההושענות, בימי חול המועד, נהגו להקיף את הבימה עם ארבעת המינים. אם אין ספר תורה לא עורכים הקפות אלא אומרים הושענות במקום. כשמתפללים בחוץ, באחריות הגבאי להעמיד את השולחן עם הספר ברחבה המרכזית ולשים לב שמקיפים את ספר התורה בהקפה רחבה, כדי לשמור על מרחק בין אחד לאחד.
- טו. נשים פטורות מנטילת לולב מכיוון שזו מצוות עשה שהזמן גרמא. מנהג נשות אשכנז ליטול לולב ולברך על נטילתו כאמור לעיל.
- טז. קטן שעוד לא הגיע לגיל מצוות ויודע לנענע חייב בנטילת לולב מדרבנן כדי לחנכו למצוות (סי' תרנז, א).

חול המועד:

- א. איסור מלאכה בחול המועד לדעת חלק מהפוסקים הוא מדרבנן (רמב"ם הלכות יו"ט ז, א) ויש שהבינו שהוא איסור מן התורה (ספר החינוך, מצוה שכ"ג). פרטי ההלכה רבים לכן נביא כאן את עיקרי הדינים בלבד.

- ב. ימי חול המועד אינם ימי חול אלא ימי חג – "חג הסוכות שבעת ימים לה" (ויקרא פרק כג, לד), לכן יש לכבדם הן בלבוש והן במאכל ומשתה. אמנם אין חיוב לנהוג בהם כמו ביום טוב (מ"ב ס"י תק"ל, ס"ק א' ושעה"צ ד').
- ג. ימי חול המועד נועדו לשמחה ועונג באוירה משפחתית ולהרבות בלימוד תורה.
- ד. מלאכת דבר האבד הותרה בחול המועד. כלומר, כל מלאכה שהימנעות מעשייתה תגרום הפסד - מותרת (סי' תקל"ז-תקל"ח).
- ה. התירו לעשות מלאכה בחול המועד לפועל שאין לו מה לאכול (סי' תקמ"ב, ב').
- ו. צרכי רבים הותרו גם הם בחול המועד (סי' תקמ"ד).
- ז. מסחר אסור בחול המועד אא"כ הוא לצורך המועד. לכן אין לרכוש רהיטים, בגדים ואפילו מאכלים שאינם לצורך המועד (סי' תקל"ט). קניית מאכלים ובגדים לצורך החג מותרת.
- ח. כתיבה אסורה בחול המועד אא"כ היא לצורך המועד (למשל, רשימת קניות לכלבו) או דבר האבד (סי' תקמ"ה).
- ט. כיבוס בגדים אסור בחול המועד. לכן יש להתכונן מראש לכמות בגדים מספקת לימי החג כולו. ילדים קטנים שמלכלכים בגדיהם תדיר (וכן לבנים) – מותר לכבס בגדיהם גם בחול המועד (סי' תקל"ד).
- י. בכל תפילות חול במועד אומרים 'יעלה ויבוא'. מי ששכח להזכיר צריך לחזור ולהתפלל, אפילו אם שכח בתפילת ערבית (מה שאין כן בתפילות ר"ח שאינו חוזר אם שכח 'יעלה ויבוא' בתפילת ערבית). קוראים הלל שלם בכל יום מימי החג.

שמיני עצרת (שמחת תורה), שבת:

- א. בשמיני עצרת אומרים בקידוש 'שהחיינו' (סי' תרסח, א). נשים נהגו לברך 'שהחיינו' בזמן הדלקת הנרות.
- ב. מפאת הצורך למעט בהתקהלות ובשהיה ארוכה משותפת, נצמצם את הריקוד בהקפות. **בלילה**: סיבוב אחד מסביב לבימה בכל 'הקפה' כשספר התורה מונח על הבימה באמצע. אף אחד לא מחזיק את ספר התורה בזמן הריקודים. בסוף ההקפות – שלושה עולים לתורה בפרשת 'וזאת הברכה' כמנהגנו.
- ביום**: הקפות כמו אמש. לקריאת התורה מתחלקים לכמה מוקדים כדי שכל המעוניינים יעלו לתורה. מצטרפים שוב יחד לקריאה אחרונה, עליית חתן תורה וחתן בראשית, מפטיר, יזכור ותפילת מוסף (גשם). לא נקיים השנה עליית 'כל הנערים'.
- ג. בזמן קריאת התורה יש לשים לב שיש מנין ליד כל ספר תורה. יחד עם זאת יש להקפיד על מרחק בין הנוכחים ועל עטיית מסכות (קורא ועולה, אם אין ביניהם מחיצה).

ז'פרוס עלינו סוכת שלומך, סוכת רחמים וחיים ושלוש'

"בַּסֵּפֶת יָשָׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים, כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֵּפֶת" (ויקרא כ"ג מ"ב)

לוח זמנים לסוכות, חול המועד ושמחת תורה תשפ"א

(כולל ימי החול עד שבת בראשית)

יום ו', ערב סוכות

שחרית ג' (ברחבת בית הכנסת)	08: 30
מנחה א' (משי' פינקלשטיין)	14: 00
הדלקת נרות	18: 05
מנחה ב'	18: 15
ערבית – במניינים השכונתיים	18: 41

תפילות בחול המועד

שחרית א' – ברחבת ביהכ"נ	06: 15
שחרית ב' – בדשא ליד הגנים	07: 30
• בהושענא רבא ב-08: 00	
• באסרו-חג ב- 8: 30 (ברחבת ביהכ"נ)	
מנחה א' (בחד"א)	13: 15
מנחה וערבית	18: 05
ערבית	20: 10

שבת, א' סוכות

שחרית א' – ברחבת בית הכנסת	06: 40
שחרית – בדשא ליד בוקי	06: 45
שחרית ב' – בדשא ליד הגנים	08: 00
שחרית ב' – בדשא של שנון	
מנחה א'	13: 30
מנחה ב', שיעור (בנושא קהלת) וקריאת קהלת ממגילה – בדשא ליד שנון	16: 30
מנחה ג'	17: 40
צאת החג	18: 59

יום שלישי, ג' חול המועד סוכות – 'אתרוג - על שום מה?' שיעור של אליהוא שנון בשעה 10: 00 בזום. קישור יישלח בהמשך.

יום חמישי, ליל הושענא רבא

21:00 אושפיזיזום – שבעה דוברים על שבעת האושפיזין. קישור יישלח בהמשך.

יום ו', הושענא רבא

שחרית **06:15**

** בסוף התפילה מתבקשים החברים להניח את ארבעת המינים במיכל בחוץ.

08:00 שחרית ב' (בדשא ליד הגנים)

ליל שמחת תורה

14:00 מנחה א'

17:57 הדלקת נרות

18:05 מנחה ב'

18:33 ערבית, הקפות, קריאת התורה

(דשא ליד הגנים, דשא ליד שנון, דשא ליד בוקי)

שבת, שמחת תורה

06:45 בדשא של בוקי

08:00 שחרית, הקפות, קריאת התורה בכמה מוקדים, תפילת גשם ומוסף

13:30 מנחה א'

17:40 מנחה ב'

18:51 צאת השבת והחג

תפילות בימי החול (אחרי שמיני עצרת)

06:00 שחרית א'

06:45 שחרית ב'

08:30 אסרו חג (בצריף)

13:15 מנחה א' (בחדר האוכל)

18:00 מנחה וערבית

20:10 ערבית